

ערב טוב, לחברי הפורום ובני/בנות זוגם, לאורחינו לערב זה ולכנס כולו.

שוב אנו בכנס השנתי, זו הפעם הרביעית, ולא אוכל להתחיל את דברי לפני שאביע שוב את תודת כולנו לגונן ביבר CFO כלל תעשיות ומנהל הכספים של אי.די.בי. על יוזמתו ומנהיגותו שהביאה לכינונו של כנס זה, לכל חברי ועדת ההיגוי לכנס, למרצים ולכולכם שתרומתכם לרמת הדיונים שיתקיימו כאן – תהיה קריטית להצלחתו.

ברגעים אלו, שאנו מכוונסים כאן באילת, נערכת על גגות משכנות שאננים בירושלים, מסיבת הפרידה לזן זיסקינד, ה-CFO הפורש של טבע. מכאן, בשמי ובשם כולנו ברצוני לשלוח ברכות לזן – ה-CFO האולטימטיבי. כפי שאמרתי לו בסרט הפרידה המוקדן כעת בירושלים, "CFO רבים רוצים להיות דן זיסקינד. ואנו כולנו מוקירים את הזמן והחוכמה שהקדיש לפורום, מרגע לידתו לפני 11 שנה ועד היום, ומקווים להמשך תרומתו לפורום בעתיד".

דומה שייחודו העיקרי של הכנס השנה, הוא בעייתי בו הוא מתרחש. עיתוי מיוחד הן מההיבט הפיננסי – ההוריקן ששוטף את וול-סטריט מחד, וההיבט הישראלי – הבחירות לראשות קדימה מאידך.

ואתחיל בראשון –

איזו תסבוכת בארץ הקטנה הזאת

יהודה עמיחי

איזו תסבוכת בארץ הקטנה הזאת,
איזה בלבול! "הבן השני של הבעל הראשון
יוצא למלחמתו השלישית, הבית השני
של האל הראשון נחרב כל שנה".
הרופא שלי מטפל במעיו
של הסנדלר המתקן את נעליו של האיש
שהגן עלי במשפטי הרביעי.

במסרקי שער לא לי ובמטפחתי זעה קרה
וזיכרונות של אחרים נדבקים בי
כמו כלבים לפי הריח
ואני צריך לגרש אותם ממני
בגערה ובמקל.

וכולם נוגעים זה בזה וכולם

נוגעים זה בזה ומשאירים

טביעות אצבעות ומלאך המוות

צריך להיות בלש מומחה

להבחין ביניהם.

פעם הכרתי חיל שנפל במלחמה,

שהתאבלו עליו שלוש או ארבע נשים:

הוא אהב אותי. אהבתי אותו.

הוא היה שלי. הייתי שלו.

"סולתם" עושה סירים ומרגמות יחדיו

ואני לא עושה כלום.

הפורום עוקב בדאגה אחר ההתפתחויות האחרונות בשוק ההון האמריקאי, והשפעתן הצפויה על המשק הישראלי. נעסוק בנושא זה בהרחבה בכנס זה, החל בהרצאתו של רוברט פארקר, Vice Chairman, Credit Suisse, Asset Management, הפותחת את הכנס במושב הבוקר מחר, וכלה בהרצאתו של אלי יונס, מנכ"ל מזרחי טפחות, שתנעל את הכנס ביום חמישי.

אין ספק כי התייקרות המימון מחד, והגדלת הסיכונים מאידך, מחייבים את ה-CFOs בחברות להתנהלות זהירה. נרבה לעסוק בתפקיד ה-CFO בזמנים אלו. התנהלותה של המדינה בתקופה זו, בה מתמודדים כולנו בשיעורי אינפלציה גדלים ובהאטה בשוקי העולם, מחייבת משנה זהירות. בנימין נתניהו שידבר כאן מחר ישקף את עמדתו בנושא.

כנס זה של הפורום, מתקיים בזמן בו נערכת מפלגת קדימה לבחירת יו"ר חדש, המיועד להחליף את ראש הממשלה שמסיים את תפקידו על רקע חקירות המתנהלות נגדו. אך למה זה מענייננו? הרי הפורום איננו גוף פוליטי? אנחנו עוסקים בכלכלה, בעסקים, בגלובליזציה, בכספים. מה לנו ולזה? נכון? לא נכון.

וכדאי להסביר את דברי, ברצוני לעשות מעשה חריג, ולקרוא לכם את שירו של יהודה עמיחי: איזו תסבוכת בארץ הקטנה הזאת.

האתיקה הלוקיה של מדינת ישראל, שנשיאה הודח על רקע של האשמות קשות בעבירות מין, שראש הממשלה המכהן שלה מודח על בסיס חקירות בחשד לעבירות בענייני כספים, וכך גם שר האוצר הקודם שלה - כל אלו משפיעים על המשקיעים הזרים הפוטנציאליים, על בעלי המניות הזרים של חברות ישראליות ועל לקוחות המוצרים המשווקים ע"י חברות ישראליות. בעולם הגלובלי המרושת בו אנו חיים, הכל משפיע על הכל. החשדות כנגד ראש הממשלה ושר האוצר לשעבר מעלים צל של חשש כנגד אמיתותן של החברות ומנהליהן. ובמעין פרפרזה על הפסוק הידוע מהתלמוד הבבלי נוכל לומר: אם בארזים נפלה שלהבת מה נגיד על איזובי הקיר? בספר ויקרא כתוב "וכשלו איש באחיו", ורש"י מפרש "זה נכשל בעוונתו של זה. שכל ישראל ערביין זה לזה". ומדוע? מוסיפים הפרשנים: "הרבים נענשים בעוון עובר העבירה, משום שאינם מוחים".

ואנחנו – איננו מוחים. אנו מעדיפים להתנתק מהם, האשמים, ולרחוץ בנקיון כפינו. אך הניתוק הוא ההיפך מלקיחת אחריות. זה לא הם ואנחנו. זה אנחנו. כל אחד ואחד מאיתנו.

אני נגה קינן אשמה בעבירות המיוחסות לשרים, ראשי ממשלה וחברי כנסת. אני ברחתי לנמיביה. אני השחתתי בתי מלון בטורכיה. אני. ומכאן נגזר עלי העונש – הסתייגות משקיעים, המבט העקום בו מזכה אותי פקיד הקבלה בבית המלון ביוון, החשד בו מביטים בי אנשי עסקים זרים ועוד ועוד חוויות שכולנו מדחיקים יום יום.

כך ברמת המדינה, וכך ברמת החברה. אם CFO אחד עושה עבירה - כולם לוקים. אם אחד העובדים בחברה נוהג לא כשורה – החברה לוקה. אם אנרון כושלת - כל החברות הציבוריות בעולם נדרשות להשקיע סכומי עתק בממשל תאגידי. אם אחד הדירקטורים/ר"ח/עו"ד לומד הליך לא ראוי בחברה אחת – מיד עובר הליך זה לחברות אחרות בהן הם פועלים (וראו את מחקרו המרתק של אייל סולגניק בנושא).

הפתרון - עלינו לקחת אחריות ברמת המדינה - זהה לאחריות אותה אנחנו לוקחים ברמת המשפחה או החברה בה אנו עובדים. עלינו להפסיק לחשוב במונחים של הם ואנחנו, להפסיק לומר כי בפוליטיקה כולם מושחתים, ולהבין כי זו השחיתות של כולנו שבאה לידי ביטוי בפוליטיקה.

ביום בו נאמץ אל ליבנו את שירו של יהודה עמיחי ונבין כי "כולם נוגעים זה בזה וכולם נוגעים זה בזה ומשאירים טביעות אצבעות". באותו יום נשנה את העולם. באותו יום יתחילו הפוליטיקאים לפרסם את הצהרות ההון האישיות שלהם. באותו יום יחדלו הפרקליטות והמשטרה להדליף אינפורמציה, נכונה או שגויה, מחדרי החקירות. באותו יום תחדלנה הקומבינות ולא נצטרך עוד לרקוד על הדם בכיכרות העיר. זה לא הם הרעים ואנחנו הטובים. זה אנחנו כולנו כושלים יחד.

והכל כלכלה. והכל עסקים. והכל מתורגם לעלויות סיכון. והכל כספים. והכל - בנפשינו.

ועל אף הכל, ולמרות הכל, מדינת ישראל חזקה יותר מסך שגיאותינו.